

ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ – ФУНДАТОР УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

Визначною рисою кожної нації є її інтелектуальна складова. Чільне місце серед інтелектуальної еліти посідають вчені. Саме створення у 1918 році Української Академії наук стало істотною ознакою у формуванні модерної української нації. Вагому роль у цьому процесі відіграв Володимир Іванович Вернадський.

Рід Вернадського має глибокі історичні крені і походить від литовського шляхтича Верна. Народився Володимир Іванович Вернадський 28 лютого 1863 року в Петербурзі. Дитинство майбутнього вченого пройшло в Харкові. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Петербурзького університету. Потім став приват-доцентом мінералогії, проходив стажування в Мюнхені у професора в П. Грота. У 1898 році вченого призначено на посаду професора Московського університету. У жовтні 1918 року його обирають першим президентом Української академії наук. У 1920 році став ректором Таврійського університету, а у 1922 році – Державногородієвого інституту. Протягом п'яти років викладав у Сорбоні, а також працював у Карловому університеті в Празі. У 1935 році Вернадський повернувся до Москви, де і провів залишок життя. Помер Володимир Іванович 6 січня 1945 року від крововиливу в мозок.

Найбільшим науково-організаційним і громадським звершенням за революційні роки було для В. Вернадського творення Української Академії наук. На посаду керівника майбутньої Академії наук Вернадського було запрошено у 1918 році.

Вернадський очолив три основні організаційні комісії: Комісію по створенню Української Академії наук, Тимчасовий комітет по заснуванню бібліотеки при Українській Академії наук і Комісію по вищих навчальних закладах і вченим академічним установам.

Спочатку В. Вернадський бачив УАН не як національну, а як регіональну російську АН. Для В. Вернадського УАН – це передусім великий дослідницький центр з ухилом уприродничо-прикладний бік – індиферентній відірваний від українського суспільно-політичного життя.

Статут передбачав розподіл Української Академії наук на три відділи: перший – історико-філологічних наук, другий – фізико-математичних наук і третій – соціальних наук. Завданнями першого відділу були наукове вивчення свого народу, його історії, мови, писемності тощо. Завданнями другого відділу був розвиток природних, математичних, фізичних, хімічних наук. Завданнями третього відділу було розвиток юридичних та економічних наук. При організації другого відділу В. Вернадському довелося подолати протидію тих учених, які вважали, що провідним напрямком Української Академії наук має бути історико-філологічний.

Вище становище в керівництві Українською Академією наук відводилося Загальним зборам. За неповний 1919 рік в трьох відділах Академії було організовано 26 науково-дослідницьких кафедр, 15 комісій, кілька комітетів, зоологічний кабінет, бібліотека, засновано три інститути. Займаючись організацією Української Академії наук, В. Вернадський велику увагу приділяв також експериментальним роботам з живої речовини.

Отже, завдяки плідній науково-організаційній діяльності академіка Володимира Вернадського і була створена Українська Академія наук. Як провідний науковий цент України Національна академія наук залишається і нині.

Коніва Ю.В.
НТУ «ХПІ»

РОЗВИТОК КОМУНІКАЦІЙ В ЄВРОПІ У XVIII СТ.

Шляхи сполучення – важливий фактор у становленні та розвитку будь-якого регіону. Їхня роль все більше зростала в умовах прискорення і ускладнення суспільного прогресу. На сьогоднішній день не можливо собі уявити розвинутого регіону чи країни без злагодженої та розвинутої системи транспортних сполучень. Поява, формування та функціонування стійкої системи комунікації – це довготривалий процес, який обумовле-